

בלמ"ס

32.0221
פקודות מטכ"ל, 2 מאי 96

32.0221 קביעת סוציומטרייה ככלי משוב והערכה לקציני צה"ל

תוקף סעיפים 1 עד 12 מה- 31 באבג' 2000

כללי

1. שאלון סוציומטרי מועבר בזמנים קבועים בכל יחידות הצבא לשם הערכת תפקודם של קציני צה"ל. הנתונים משמשים מקור מידע נוסף על הקצין ומבטאים את הערכת הקצינים ביחידתו.
2. נגדים המבצעים תפקידי קצינים, ישתתפו במילוי השאלון הסוציומטרי כשיקבע כך מפקד היחידה ובהתאם להוראות אכ"א-ראש ממד"ה (להלן - ראש ממד"ה).

הגדרות

3. בפקודה זו:

- א. "איש מקצוע" - אדם בעל הכשרה במדעי ההתנהגות, לרבות סוציולוג ופסיכולוג, שאישרו ראש ממד"ה או גורם מקצועי שהוסמך לכך מטעמו.
- ב. "קצין" - לרבות נגד או עובד צה"ל הממלאים תפקיד קצין.

שיטת הפקת הנתונים הסוציומטריים

4. הנתונים הסוציומטריים המופקים משאלון סוציומטרי, מבטאים הערכת קצין העשויה להתקבל באחת משתי המסגרות האלה:
  - א. במסגרת היחידה - הערכתם ההדדית של כל קציני היחידה שבה מועבר השאלון הסוציומטרי, לרבות מפקדיהם, קצינים מקבילים להם או הנמוכים מהם בדרגה.
  - ב. במסגרת הכשרה לקצינים - הערכת עמיתים, המקבילים בדרגה או בתפקיד, המשתתפים בהכשרה לקצינים שבמסגרתה מועבר השאלון הסוציומטרי.

משמעות נתוני השאלון הסוציומטרי

5. ההערכה הסוציומטרית המתקבלת מניתוח השאלונים הסוציומטריים, מהווה מקור מידע נוסף להערכת תפקודם של קצינים, והיא משמשת, לצידם של מקורות הערכה נוספים, לשתי תכליות עיקריות:
  - א. משוב תקופתי לפרט המוערך בדבר אופן תפקודו כקצין, כפי שהוערך על ידי קציני יחידתו בשאלון הסוציומטרי באותה עת.
  - ב. קבלת מידע נוסף העשוי להיות מובא בחשבון, בעת קבלת החלטה בענייני כוח אדם (כגון: שיבוץ או קידום קצינים).

תדירות העברת השאלונים הסוציומטריים

6. שאלונים סוציומטריים יועברו למילוי בכל יחידות צה"ל בתדירות זו:
  - א. פעם אחת, לפחות, בכל שנת עבודה - בכל יחידות הצבא, למעט ביחידות המנויות בסעיפי משנה ב ו- ג.
  - ב. בבסיסי הכשרה - שלוש פעמים, לפחות, בכל שתי שנות עבודה.

תוקף סעיף משנה ג מה- 26 בספטמבר 2006

- ג. בהכשרות לקצינים - פעמיים, לפחות, בכל מחזור של הכשרה שנקבע כי יועבר בה שאלון סוציומטרי, כמפורט בהק"א 32-05-29.
כל האמור בסעיף זה יחול, למעט אם הורה ראש אכ"א אחרת.

האחריות לביצוע הסוציומטרייה

7. האחריות לביצוע הסוציומטרייה היא כמפורט להלן:
  - א. ביצוע הסוציומטרייה ביחידות הצבא ינוהל לפי תוכנית עבודה שנתית, שתאושר על ידי ראש ממד"ה או על ידי קצין מדעי התנהגות זרועי, שהוסמך לכך על ידו.

בלמ"ס

ב. מפקד היחידה נושא באחריות כוללת לביצוע הסוציומטרייה ביחידתו במועדה, בהתאם לתוכנית השנתית ולהשתתפות ולנוכחות מלאה של הקצינים בהעברת השאלון. כמו כן, הוא אחראי למתן משוב לקצינים שהוערכו ביחידתו.

ג. קשל"פ ומקבילו בזרוע אחראים לוודא ביצועה המלא של תוכנית העבודה הסוציומטרית השנתית שבאחריותם, כפי שנקבעה.

ד. איש מדעי ההתנהגות הזרועי או הפיקודי, שהוסמך לכך על ידי ראש ממד"ה, אחראי לתיאום מועדי ביצוע הסוציומטרייה והליך הביצוע בפועל מול מפקד היחידה ועל שמירת הכללים וההנחיות המקצועיים, שנקבעו על ידי ראש ממד"ה, בכל תהליך הביצוע.

תכנון וקביעת מועד הביצוע

8. בקביעת המועד הרצוי למילוי השאלון יש לפעול לפי הכללים המפורטים להלן:

א. יש לשמור על תדירות ביצוע קבועה ככל הניתן, ולהימנע מיצירת מרווח זמן העולה על שנה, בין שאלון לשאלון.

ב. יש למלא את השאלון לפני מועד חילופי מפקד היחידה, שדרגתו סא"ל ומעלה.

ג. יש להקדים את מילוי השאלון למועד תנועת כוח האדם השנתית ביחידה (חילופי בעלי תפקידים).

הטיפול בשאלון הסוציומטרי והרשאים להשתתף במילוי

9.

א. שאלון סוציומטרי הוא כלי עבודה שמפיק, מעביר ומנתח איש המקצוע.

ב. בכל מקרה, את איש המקצוע ינחו במישרין ראש ממד"ה או גורם מקצועי שהוסמך לכך מטעמו.

ג. קצין המשרת ביחידתו שלושה חודשים, לפחות, לגבי יחידות מטה או חודשיים, לפחות, לגבי קצין המשרת ביחידות שדה, חייב להשתתף בהערכה הסוציומטרית היחידתית.

תוקף טעיף משנה ד מה- 26 בספטמבר 2006

ד. קצין שנעדר מיחידתו בעת מילוי השאלון לתקופה העולה על שלושים ימים - לא ישתתף בשאלון הסוציומטרי, גם אם הוא מיועד לשוב ליחידתו בתום תקופת ההיעדרות.

ה. ניתן לשתף קצין בשאלון הסוציומטרי כמוערך, עד שבועיים מיום עזיבתו את היחידה - הכל לפי החלטת מפקד היחידה.

ו. מפקד היחידה המשרת בתפקידו פחות משלושה חודשים לא ישתתף במילוי השאלון הסוציומטרי.

ז. קצין שדרגתו אל"ם, לכל היותר, חייב להתייצב למילוי השאלון הסוציומטרי ולהשתתף בהליך העברתו, אולם אין לחייבו למלא את השאלון, כולו או מקצתו, אם אינו מעוניין בכך. הטעם לדבר הוא, ששיתוף פעולה מלא והסכמת הנשאל למטרת השאלון הם תנאי הכרחי לקבלת הערכתו הכנה.

ח. האוכלוסיות המפורטות להלן ישתתפו במילוי שאלון סוציומטרי יחידתי רק לפי הנחיית איש המקצוע ובתיאום עם מפקד היחידה:

(1) ממלאי תפקידים ביחידה שאינם קצינים;

(2) בעלי ותק שירות של חודשיים לפחות ביחידה, ולא יותר משלושה חודשים.

ט. לא ישתתף בשאלון, כמוערך או כמעריך, איש מדעי ההתנהגות המשמש בתפקיד היועץ הארגוני היחידתי.

השימוש בתוצאות השאלון הסוצימטרי

10.

א. תוצאות הנתונים של השאלון הסוציומטרי לקציני צה"ל לא יתויקו בתיקיהם האישיים.

ב. בכל יחידה שבה מולא שאלון סוציומטרי יחידתי, יסכם את תוצאות השאלון איש מקצוע המוסמך לכך.

בלמ"ס

32.0221
פקודות מטכ"ל, 2 מאי 96

- ג. רק איש המקצוע יציג את הנתונים הסוציומטריים לפני מפקדים ובדיוני כוח אדם.
- ד. איש המקצוע יכין סיכום נתונים לכל קצין שלגביו ניתן להפיק נתונים סוציומטריים בעקבות השאלון הסוציומטרי. הסיכום יועבר במפגש משוב למפקד היחידה, שהוא קצין שדרגתו לפי תקן סא"ל, לפחות.
- ה. מפקד היחידה או מפקדו הישיר של הקצין, שדרגתו לפי תקן סא"ל, לפחות, יזמן את הקצין, עד חודשיים מיום קבלת ניתוח התוצאות מאיש המקצוע, ויציג בפניו את עיקרי ניתוח תוצאות השאלון הסוציומטרי שנערך לגביו, בשיחת משוב. הקצין רשאי לבקש שעיקרי הניתוח, כאמור, יוצגו בפניו על ידי איש המקצוע האחראי על העברת השאלון ביחידתו, וזאת בדרך כלל, לאחר שניתוח הנתונים הוצג בפניו על ידי מפקדו.
- ו. לא קיבל קצין משוב כאמור, על ידי מפקדו, בפרק הזמן הנקוב, יהיה רשאי לקבל משוב מאיש המקצוע האחראי להעברת השאלון ביחידתו.

תוקף סעיף משנה ז מה- 26 בספטמבר 2006

- ז. שימוש בנתונים סוציומטריים יחידתיים בעת קבלת החלטה בענייני כוח אדם (כגון: איתור, שיבוץ או קידום קצינים) ייעשה לפי הנחיית ממד"ה בשיתוף עם מחלקת הסגל.

ריכוז נתוני השאלונים הסוציומטריים, שמירתם והעברתם

.11

- א. סיכום הנתונים שהופקו מהשאלונים הסוציומטריים, ירוכז בידי אנשי המקצוע בפקוד, באגף או בזרוע, שבמסגרתם בוצעה הסוציומטרייה.
- ב. נתוני הסוציומטרייה של כלל היחידות ירוכזו בממד"ה-ענף הערכה, למעט הנתונים שראש ממד"ה החליט שירוכזו בידי איש מקצוע זרועי.

תוקף סעיף משנה ג מה- 26 בספטמבר 2006

- ג. הנתונים הסוציומטריים יסווגו בסיווג אמון "אישי". ראש ממד"ה יאפשר את העברת הנתונים שבידיו ואת הצגתם, באמצעות איש מקצוע, בפני גורמי מחלקת הסגל והמטכ"ל, מפקדי הזרועות וקציני החיל הראשיים.

- ד. לא יועברו נתונים, מעבר לדרוש לשם עשיית שימוש בהם, לפי סעיף 5 לעיל על ידי הגורמים הנ"ל.

הנחייה מקצועית ובקרה

.12

- א. ממד"ה תישא באחריות ההנחיה המקצועית באשר להעברת השאלון הסוציומטרי בכל יחידות הצבא, לרבות בזרועות, כמפורט בהפ"ע [2.0102](#). ראש ממד"ה יפרסם לאנשי המקצוע הוראות והנחיות מקצועיות מפורטות בדבר ביצוע המעשי של הוראות פקודה זו, ובדבר ביצוע בקרה על יישומן.

תוקף סעיף משנה ב עד ג מה- 26 בספטמבר 2006

- ב. מחלקת הסגל תקיים בקרה שיטתית על ביצוע סדיר של העברת שאלונים סוציומטריים בצה"ל.
- ג. הוראות פקודה זו באות להוסיף על האמור בכל הוראה אחרת בצה"ל.